

ISSN 2738-0343

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

БРОЈ 12

2024

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 150.000 прописа и преко пола милиона скенираних страна службених гласила, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

Управа за заједничке послове републичких органа

Немањина бр. 22–26

Београд

Телефон: 3616-296; 363-1620; 363-1104; 3613-734/лок. 1620 и 1104

biblioteka@uzzpro.gov.rs

САДРЖАЈ

- 1. Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда**
- 2. Списак претплата на службена гласила и часописе за потребе библиотеке Управе у 2024. години**
- 3. Преглед садржаја нових бројева часописа**
- 4. Преглед старих публикација**
- 5. Преглед нових књига**
- 6. Листа најчитанијих књига**

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Указ о додели одликовања, Службени гласник Републике Србије бр. 96/2024

Уредба о начину обављања послова безбедности Министарства спољних послова, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о измени Одлуке о укидању виза за улазак у Републику Србију, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Одлука о укидању виза за улазак у Републику Србију за држављане Републике Вануату носиоце дипломатских и службених пасоша, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о уласку у Републику Србију држављана држава чланица Европске уније носилаца путних исправа Европске уније (EU Laissez passer), Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о изменама Одлуке о броју јавних тужилаца у јавним тужилаштвима, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о изменама Одлуке о броју судија у судовима, Службени гласник Републике Србије бр. 108/2024

Правилник о врстама посебних услуга дипломатско-конзуларних представништава, износу трошкова за посебне услуге и начину евидентирања прихода по основу наплаћених конзуларних такси, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Правилник о раду и поступању Службе за пружање подршке и помоћи оштећенима и сведоцима и контакт тачке за информисање оштећених и сведока, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Европске уније о оперативним активностима које спроводи Европска агенција за граничну и обалску стражу у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о допунама Покрајинске скупштинске одлуке о Правобранилаштву Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма подршке развоју пословне инфраструктуре у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Уредба о утврђивању Листе категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије за 2023. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Уредба о изменама и допунама Уредбе о царинским поступцима и царинским формалностима, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Уредба о проглашењу Парка природе „Велики Јастребац”, Службени гласник Републике Србије бр. 98/2024

Уредба о проглашењу Предела изузетних одлика „Планина Рудник”, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Уредба о измени Уредбе о одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Уредба о допуни Уредбе о раду и мрежи радарских центара у систему одбране од града и утврђивању локације радарских центара и заштитних зона тих центара, као и врстама ограничења која се могу увести у заштитним зонама, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Уредба о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 100/2024

Уредба о изменама Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о измени Уредбе о утврђивању Програма подршке развоју пословне инфраструктуре у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о изменама Уредбе о поступку и начину на који законити ималац акција Акционарског фонда даје налог брокеру за прву продају акција, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о изменама и допунама Уредбе о јединственој тарифи по којој се наплаћују накнаде за услуге које врши Управа за трезор, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о измени Уредбе о примени Међународних рачуноводствених стандарда за јавни сектор, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о посебним условима важења квалификационих картица возача издатих до 31. децембра 2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о условима и поступку успостављања режима пробног рада ради одвијања друмског саобраћаја на државним путевима, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о листи органа и организација надлежних за спровођење мера прилагођавања и садржини и форми извештаја о спроведеним мерама прилагођавања на измењене климатске услове, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о накнади трошкова полицијских службеника, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о изменама и допунама Уредбе о утврђивању Програма управљања водама у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о расподели преносног капацитета и управљање загушењима, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Уредба о изменама и допунама Уредбе о расподели страних дозвола за међународни превоз терета, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Уредба о утврђивању Просторног плана подручја посебне намене за мрежу електроенергетских водова на потесу ХЕ Ђердап 1, ТЕ „Дрмно”, производни рударски системи у Мајданпеку и Бору, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Уредба о начину употребе и набавке двоазбучних ћирилично-латиничких тастатура, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Одлука о образовању Координационог тела за усмеравање послова ради обезбеђивања функционалног стања објеката за склањање становништва, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Одлука о изменама и допуни Програма за унапређење управљања споредним производима животињског порекла за период од 2020. до 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о изменама Одлуке о квантитативном ограничењу увоза пољопривредно-прехрамбених производа, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о измени Одлуке о образовању Националног савета за развој туризма Републике Србије, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о образовању Радне групе за израду Нацрта закона о изменама и допунама Закона о девизном пословању, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о утврђивању Програма монетарне политике Народне банке Србије у 2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о изменама и допунама Одлуке о јединственој тарифи по којој Народна банка Србије наплаћује накнаду за извршене услуге, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Одлука о привременом квантитативном ограничењу извоза отпада од гвожђа и челика, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о измени Одлуке о одређивању одговорних лица и тела у систему управљања програмима претприступне помоћи Европске уније за период 2007–2013. године, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о измени Одлуке о одређивању одговорних лица и тела за управљање програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II) за период 2014–2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о изменама Одлуке о одређивању органа, лица и тела за управљање програмима претприступне помоћи Европске уније у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) за период 2021–2027. године, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о образовању Радне групе за израду предлога акта којим се уређују посебни услови и начин доделе и коришћења средстава за реализацију пројеката развоја и унапређења руралног туризма и угоститељства у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о образовању Међуресорне радне групе за спровођење Агенде Уједињених нација о одрживом развоју до 2030. године, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о измени Методологије за одређивање цене приступа систему за дистрибуцију електричне енергије, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о измени Методологије за одређивање цене електричне енергије за гарантовано снабдевање, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Одлука о изменама Одлуке о мерама за очување и јачање стабилности финансијског система, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о измени Одлуке о адекватности капитала банке, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о измени Одлуке о привременим мерама за банке у циљу олакшавања приступа финансирању физичким лицима, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о привременом ограничењу каматних стопа код уговора о кредиту закључених са корисником – физичким лицем, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о изменама и допунама Одлуке о капиталу и адекватности капитала платних институција и институција електронског новца, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о изменама и допунама Одлуке о ближим условима и начину вршења надзора над платним институцијама, институцијама електронског новца и јавним поштанским оператором, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о техничким стандардима за поуздану аутентификацију корисника и заједничким и безбедним отвореним стандардима комуникације, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о измени и допунама Одлуке о посебним правилима за извршавање трансфера одобрења и директних задужења у еврима, Службени гласник Републике Србије бр. 102/2024

Одлука о изменама Одлуке о условима за смањење царинских дажбина на одређену робу, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Одлука о измени Одлуке о условима за смањење царинских дажбина на увоз одређене робе, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Одлука о измени Одлуке о сезонским стопама царине на увоз одређених пољопривредних производа, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Одлука о изменама и допунама Одлуке о распореду и коришћењу средстава за подршку унапређења пословне инфраструктуре у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Одлука о допуни Одлуке о оснивању, почетку и престанку рада царинарница, царинских испостава, одсека и царинских реферата, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Одлука о пуштању у оптицај кованог новца апоена од 2 и 5 динара, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Одлука о условима и начину за смањење царинских дажбина на одређену робу, односно за изузимање одређене робе од плаћања царинских дажбина у 2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о изменама Одлуке о одређивању пољопривредних и прехранбених производа за које се плаћа посебна дажбина при увозу и утврђивању износа посебне дажбине, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о изменама Програма унапређења управљања јавним политикама и регулаторном реформом са Акционим планом за период 2021–2025. године, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о измени Одлуке о привременој забрани увоза пелета од дрвета, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о образовању Радне групе ради унапређења Државног центра за управљање и чување података кроз сарадњу са Oracle, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о оснивању Координационог тела за праћење пројеката интегралног развоја Србије у оквиру платформе „Србија РАДИ”, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Одлука о измени и допуни Одлуке о висини посебне накнаде за употребу јавног пута, његовог дела и путног објекта (путарина), Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Исправка Одлуке о образовању Координационог тела за усмеравање послова ради обезбеђивање функционалног стања објеката за склањање становништва, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о класама радио-опреме, Службени гласник Републике Србије бр. 96/2024

Правилник о обрасцима пријава за накнаду за употребу обале, накнаду за пристајање и лежарину, Службени гласник Републике Србије бр. 96/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу Регистра финансијских извештаја, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Правилник о измени Правилника о условима и начину остваривања права на подстицаје у сточарству за квалитетна приплодна грла, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Правилник о условима и начину продаје услуга од стране туристичких агенција посредством интернета, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Правилник о начину успостављања и садржини Јединственог информационог система за спровођење и праћење суфинансирања пројеката у области јавног информисања, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Правилник о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства у оквиру ИПАРД III програма, Службени гласник Републике Србије бр. 98/2024

Правилник о информацијама о условима уговора које је пружалац јавно доступне електронске комуникационе услуге дужан да објави, начину њихове објаве и роковима, обрасцу сажетка уговора и садржају обавештења о намери једностране измене услова уговора и праву крајњег корисника на раскид уговора пре истека периода на који је закључен, Службени гласник Републике Србије бр. 98/2024

Правилник о начину документовања прекомерних трошкова и мерилима за остваривање права на надокнаду прекомерних трошкова за пружање услуга универзалног сервиса, Службени гласник Републике Србије бр. 98/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о обрасцима пореских пријава о утврђеном, односно за утврђивање пореза на имовину, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Правилник о измени Правилника о подстицајима за подршку унапређењу система креирања и преноса знања кроз подршку за развој техничко-технолошких, примењених, развојних и иновативних пројеката у пољопривреди и руралном развоју, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Правилник о допунама Правилника о енергетској дозволи, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Правилник о допунама Правилника о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и мотива редовних издања поштанских марака, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Правилник о условима и начину промене пружаоца услуга приступа интернету и обавезе везане за отворени приступ интернету, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о измени и допунама Правилника о порезу на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о измени Правилника са списком српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди који се примењују у складу са законом којим се уређују грађевински производи и списком донетих српских докумената за оцењивање, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о подели моторних и прикључних возила и техничким условима за возила у саобраћају на путевима, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о Списку корисника јавних средстава, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о извршењу буџета, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о начину утврђивања и евидентирања корисника јавних средстава и о условима и начину за отварање и укидање подрачуна консолидованог рачуна трезора код Управе за трезор, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о методама узорковања и испитивања хране ради утврђивања присуства и нивоа одређених контаминената, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о рачуноводственом и структурном раздвајању у погледу пружања јавних електронских комуникационих мрежа и/или услуга од стране привредних субјеката којима су додељена посебна или искључива права за пружање услуга у другим областима привреде у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, Службени гласник Републике Србије бр. 105/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна, Службени гласник Републике Србије бр. 105/2024

Правилник о прегледима лифтова у употреби, Службени гласник Републике Србије бр. 105/2024

Правилник о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и мотива редовних издања поштанских марака, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Правилник о изменама и допуни Правилника о суфинансирању пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Правилник о начину вођења регистра привредних друштава овлашћених за вршење техничког прегледа возила, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Правилник о начину и роковима за извештавање о пословању јавних предузећа и друштава капитала која обављају делатност од општег интереса, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и поступку усаглашавања предлога редова вожње у међумесном превозу, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Наредба о утврђивању Оперативног плана за одбрану од поплава за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 105/2024

Закључак Владе о усвајању Програма о изменама ИПАРД програма за Републику Србију за период 2014–2020. године, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Закључак Владе о прихватању Извештаја о стању животне средине у Републици Србији за 2023. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Уговора о зајму (Пројекат изградње БИО4 Кампуса у Београду) између Фонда за развој Саудијске Арабије и Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Уговора о зајму – Пројекат развоја оператора преносног система (Фаза I) између Фонда за развој Саудијске Арабије и Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Уговора о зајму (Пројекат јачања инфраструктуре за наводњавање у различитим подручјима) између Фонда за развој Саудијске Арабије и Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума о зајму између KfW, Франкфурт на Мајни и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије делујући преко и путем Министарства финансија за пројекат „Добри послови за Србију”, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума о Инструменту између Европске уније коју заступа Европска комисија и Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру Инструмента за реформе и раст, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Уговора о зајму (Хитна обнова железничке инфраструктуре Србије) између Републике Србије и Европске банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Народне Републике Кине о сарадњи и узајамној помоћи у царинским питањима, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума о финансирању поновног успостављања заједничке сталне изложбе у Блоку 17 Државног музеја Аушвиц – Биркенау, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума између Републике Србије и Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске о сарадњи и узајамној помоћи у царинским питањима, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању SACE Уговора о кредитном аранжману у износу до 200.000.000 евра, између Републике Србије коју заступа Влада Републике Србије, поступајући преко Министарства финансија као Зајмопримца и Deutsche Bank S.P.A. и Société Générale као Овлашћених водећих аранжера, Société Générale као Документационе банке, финансијских институција наведених у Делу Д Прилога 1 као Првобитних зајмодаваца, Deutsche Bank AG. London Branch као Агента и Deutsche Bank S.P.A. као SACE Агента, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Пројекат модернизације железничког сектора у Србији применом вишефазног програмског приступа Фаза 2) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Други пројекат унапређења земљишне администрације у Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Уговора о кредитном аранжману у износу до 178.382.740,33 евра између Републике Србије коју представља Влада Републике Србије поступајући преко Министарства финансија као Зајмопримца аранжиран од стране Deutsche Bank Aktiengesellschaft Filiale Hong Kong (основане у Савезној Републици Немачкој са оганиченом одговорношћу акционара) као Банке за структурирање и Овлашћеног главног аранжера и Агента Кредитног аранжмана и Sinosure агента, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Протокола између Републике Србије и Мађарске о измени Уговора између Савезне Републике Југославије и Републике Мађарске о избегавању двоструког опорезивања у односу на порезе на доходак и имовину, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о сарадњи између Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије и Министарства за дигитални развој, иновације и аерокосмичку индустрију Републике Казахстан, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању између Владе Републике Србије и Владе Краљевине Есватини о трговинској и инвестиционој сарадњи, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Просторног плана подручја посебне намене бране на Тиси, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 55/2024

Покрајинска скупштинска одлука о доношењу Просторног плана подручја посебне намене Предела изузетних одлика „Кањишки јараши”, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 55/2024

Покрајинска скупштинска одлука о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

Покрајинска скупштинска одлука о Годишњем програму коришћења средстава из Буџетског фонда за шуме Аутономне Покрајине Војводине за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

Покрајинска скупштинска одлука о Годишњем програму коришћења средстава из Буџетског фонда за воде Аутономне Покрајине Војводине за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

Покрајинска скупштинска одлука о Годишњем програму коришћења средстава из Буџетског фонда за развој ловства Аутономне Покрајине Војводине за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

Покрајинска скупштинска одлука о Програму подршке за спровођење пољопривредне политике и политике руралног развоја за Аутономну Покрајину Војводину за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

Покрајинска скупштинска одлука о Програму заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта на територији Аутономне Покрајине Војводине у 2025. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

РАДНИ ОДНОСИ, ЗДРАВСТВЕНА И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о условима, висини, обухвату корисника пензија и динамици исплате новчаног износа као увећања уз пензију, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о изменама и допуни Уредбе о Плану мреже здравствених установа, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Уредба о Плану здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања у Републици Србији за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Одлука о оснивању Института за рани развој детета и инклузију, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о клиничком испитивању лекова у хуманој медицини, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о Листи лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, Службени гласник Републике Србије бр. 98/2024

Правилник о измени Правилника о обрасцу и садржини лекарског рецепта, начину издавања и прописивања лекова, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о Листи забрањених допинг средстава, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 106/2024

Решење о усклађеној вредности општег бода од децембра 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Решење о усклађивању пензија, вредности општег бода, најнижег износа пензије, новчаних награда за телесно оштећење, новчаних накнада за помоћ и негу другог лица, накнада погребних трошкова и накнада по основу инвалидности од децембра 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Решење о обрачунатом проценту учешћа износа пензија и новчаног износа као увећања уз пензију у бруто домаћем производу, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Решење о утврђивању висине накнаде погребних трошкова за кориснике пензија од децембра 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Решење о утврђивању месечне основице доприноса за лица укључена у обавезно осигурање, на коју се обрачунава и плаћа допринос за пензијско и инвалидско осигурање за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Решење о утврђивању обрачунског износа просечне годишње зараде за осигуранике који остварују право у децембру 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Закључак Владе о препоруци послодавцима у Републици Србији да омогуће запосленима да не раде на Бадњи дан, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Меморандума о разумевању између Владе Републике Србије и Владе Републике Аустрије о реципрочном приступу тржишту рада за издржавана лица чланова дипломатских мисија и каријерних конзуларних представништава, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Споразума о зајму (Пројекат превенције и контроле незаразних болести у Републици Србији) између Републике Србије и Међународне банке за обнову и развој, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Минамата конвенције о живи, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о Посебном програму из области јавног здравља за територију Аутономне Покрајине Војводине за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

Покрајинска скупштинска одлука о Програму раног препознавања и смањења ризика од насиља у популацији младих у Аутономној Покрајини Војводини за 2025. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Одлука о измени Одлуке о образовању Координационог тела за ефикасну заштиту права интелектуалне својине у Републици Србији, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о измени Правилника о упису ученика у средњу школу, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај средњег образовања и васпитања, Службени гласник Републике Србије бр. 103/2024

Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Решења о додели националног спортског признања, Службени гласник Републике Србије бр. 97/2024

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 104/2024

Решење о додели признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Решење о додатној додели признања за врхунски допринос националној култури, односно култури националних мањина, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о манипулисању спортским такмичењима, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Закон о потврђивању Конвенције Савета Европе о интегрисаном приступу безбедности, сигурности и услугама на фудбалским утакмицама и другим спортским приредбама, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Бенин у области спорта, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању између Министарства спорта Републике Србије и Министарства омладине и спорта Републике Турске у области спорта, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању између Министарства спорта Републике Србије и Министарства спорта Републике Северне Македоније у области спорта, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању између Министарства спорта Републике Србије и Министарства за развој омладине и спорта Републике Вануату у области спорта, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању у области медија и информисања између Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије и Директората за комуникације Председништва Републике Турске, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије и Министарства информисања, комуникација и технологије Краљевине Есватини о сарадњи у области комуникација и информационих технологија, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Меморандум о разумевању између Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије и Министарства комуникација и информационих технологија Арапске Републике Египат о сарадњи у области комуникација и информационих технологија, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 9/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Покрајинска скупштинска одлука о измени Покрајинске скупштинске одлуке о броју и просторном распореду јавних средњих школа на територији Аутономне Покрајине Војводине, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 57/2024

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за новембар 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за октобар 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 105/2024

Усклађени динарски износи накнада прописаних Законом о накнадама за коришћење јавних добара, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Усклађени динарски износи пореза на употребу, држање и ношење добара, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Усклађени динарски износи накнада прописаних Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре, Службени гласник Републике Србије бр. 107/2024

Динарски износи месечних зарада из члана 15в ст. 5. и 6. Закона о порезу на доходак грађана, за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 101/2024

Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Износ најниже месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање за осигуранике из чл. 25, 26. и 27. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Износ највише месечне основице доприноса за обавезно социјално осигурање, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

Износ највише годишње основице доприноса за обавезно социјално осигурање за 2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 99/2024

2

СПИСАК ПРЕТПЛАТА НА СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2024. ГОДИНИ

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	КОРАЦИ: часопис за књижевност, уметност и културу
2.	ЛЕГЕ АРТИС: прописи у пракси

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН СУДСКЕ ПРАКСЕ ПРИВРЕДНИХ СУДОВА
2.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

3

ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА НОВИХ БРОЈЕВА ЧАСОПИСА

Рад од куће и рад на даљину с аспекта безбедности и здравља на раду

- ▶ Актуелни аспекти формирања и достављања акта о отказу уговора о раду
- ▶ Накнада по основу рада запослених
- ▶ Прекид грађанских поступака – други део
- ▶ Потрошачке преваре
- ▶ Заштита правног интереса у управном поступку
- ▶ Поступање послодавца пре доношења решења о отказу уговора о раду у случају из члана 179. став 1. тачка 1) Закона о раду
- ▶ Планирање новог запошљавања и додатног радног ангажовања код корисника јавних средстава за 2025. годину
- ▶ Застарелост потраживања према контролном члану ДОО и контролном акционару АД који су брисани у поступку принудне ликвидације

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

- 4 Рад од куће и рад на даљину с аспекта безбедности и здравља на раду
- 12 Актуелни аспекти формирања и достављања акта о отказу уговора о раду
- 20 Поступање послодавца пре доношења решења о отказу уговора о раду у случају из члана 179. став 1. тачка 1) Закона о раду
- 25 Накнада по основу рада запослених
- 31 Планирање новог запошљавања и додатног радног ангажовања код корисника јавних средстава за 2025. годину

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 42 Прекид грађанских поступака – други део

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 57 Застарелост потраживања према контролном члану ДОО и контролном акционару АД који су брисани у поступку принудне ликвидације
- 62 Потрошачке преваре

УПРАВНО ПРАВО

- 69 Заштита правног интереса у управном поступку

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 80 Новији правни ставови Кривичног и Грађанског одељења Врховног суда

РУБРИКЕ

- 74 Портал читалаца
- 78 Календар важења правних аката
- 87 Кад језик пресуди: Теорија социјалне учтивости и говор мржње у јавности и у медијима са становишта форензичке лингвистике
- 95 Поводом Међународног дана банака 4. децембра
- 110 Преглед прописа донетих између два броја

4

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посредни књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектиру свима онима који желе да се стручно усавршавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа, а део фонда дигитализован је и доступан на адреси: <http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За овај број издвајамо:

1. Жељезничко-полицијски закон: Београд, 1927.

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

Уред. бр. 21

13. Св.

ЗБИРКА ЗАКОНА
прогумачених и објашњених судском и ад-
министративном праксом
Издаје Др. ГОЈКО НИКЕТИЋ

Св. 13.

1911-17

ЖЕЉЕЗНИЧКО-ПОЛИЦИЈСКИ ЗАКОН

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1, КНЕЗ МИХАИЛОВА УЛИЦА 1.
1927

САДРЖАЈ

СТРАНА

§ 1. Грађевинско стање. Обележавање пруге кад је у оправца или оног дела, што је невозним постао	7
§ 2. Одржавање коловозне чистине. Ноћални профил	7
§ 3. Скретнице, покретни мостови, објектнице и превознице, укрштења	8
§ 4. Ограде, преграде, браници, таблеце за опомену	8
§ 5. Чување железне пруге, прегледање, затварање браника	9
§ 6. Стотиничне белеге. Падокази. Милици	10
§ 7. Опште одредбе о уређењу и слању возних средстава.	11
§ 8. Техничко полицијски опити локомотива	11
§ 9. Повремено прегледање локомотива — Свакој локомотиви нужне справе	11
§ 10. Шапице, пепеонице, и кроловка	13
§ 11. Кочила	13
§ 12. Еластичне справе за квачење и одбојнице. Шинолази, дебљина точкових шина, резервна или ланчана квачила	13
§ 13. Број кочила	14
§ 14. Особине вратних брава у путничких возова	15
§ 15. Држци за сингалне фењере и њихове особине	15
§ 16. Товарна кола што морају кров имати	16
§ 17. Прегледање кола и тендера	16
§ 18. Написи свима колима потребни	16
§ 19. Ношење прибора за омање оправке	17
§ 20. Станични сатови и напис станичних имена	17

§ 21. Држање десне стране при путовању на двогу- бом колосеку	18
§ 22. Условно дозвољено кретање возова са локо- мотивама	18
§ 23. Дозвољени број колских осовина	18
§ 24. Дозвољава се изузетно да локомотива вози са тендером напред	18
§ 25. Полазак путничких возова	19
§ 26. Највећа возна брзина	19
§ 27. Удешавање возне брзине при улазима и т. д. при прелазима преко коловоза и укрштења	20
§ 28. Особине возних средстава за брзовозне и пут- ничке возове што највећом брзином путују	20
§ 29. Врзовози и особени возови за возидбу вла- даоца и његове високе фамилије. Возидба брзовозних добара (робе) са брзовозима	21
§ 30. Вожење добара (робе) са путничким возима	21
§ 31. Вожење путника са товарним возовима у ме- сном саобраћају	21
§ 32. Извешћа управника воза	21
§ 33. Склапање возова и прегледање пред полазак	21
§ 34. Штитна кола при путничким возима	22
§ 35. Нарочити услови за вожење особених возова.	22
§ 36. Вожње радних возова	23
§ 37. Место снежном грталу или колима за ломљење поледице	23
§ 38. Вожење на локомотивама	23
§ 39. Мере за предохрану загрејаних локомотива и кола што леже по станицама	24
§ 40. Фењери на возовима и локомотивама кад се ноћу покрећу	24
§ 41. Направе за сигнале на прузи	24
§ 42. Направе за давање сигнала од стране управ- ника воза	25
§ 43. Направе за давање сигнала од стране маши- новође	25

	СТРАНА
§ 44. Вршење електрично-телеграфске службе, помоћне справе	25
§ 45. Приказивање возова или самих локомотива што не путују по возидбеном плану	25
§ 46. Положај скретница у главном колосеку	26
§ 47. Справе за распознавање луле водених шмркова ноћу	27
§ 48. Потчињеност возових пратилаца и споразум са управником воза и машиновође	27
§ 49. Извештавање других возова о удесима, о затварању колосека и т. д.	27
§ 50. Меродавни сигнали	28
§ 51. Положаји послуживање скретница кад им плански возови насупрот језичка возе. Особени прописи за дотичног скретничара, управника возова, ложача и кочиоца	28
§ 52. Докази о способности машиновође	28
§ 53. Опште одредбе за публику	29
§ 54. Ходање по железничкој прузи и т. д., дозвољене карте	29
§ 55. Ходање по железничкој станици	29
§ 56. Пренашање плугова и т. д. преко железничке пруге	30
§ 57. Ходање стоке по железничкој прузи, претеривање стада преко железничких прелаза	30
§ 58. Служење приватним пролазима	30
§ 59. Чекање пред затвореним прелазима	31
§ 60. Забрана повређивања и радње, што сметају железничком саобраћају	31
§ 61. Пењање у кола и силажење са њих кад се она већ крену	33
§ 62. Пропис казни за ношење недозвољених ствари	33
§ 63. Право железничко-полицијских чиновника што се тиче привременог хватања	34
§ 64. Поступак у случају хватања	36
§ 65. Остављање на углед оних прописа, што важе за саобраћај путника	36

	СТРАНА
§ 66. Железнички чиновници којима је дужност да врше железничко-полицијску службу	36
§ 67. Раздавање службених инструкција	37
§ 68. Особени услови за чиновнике, који су позвати да врше железничко-полицијску службу . .	38
§ 69. Дужности железничко-полицијских чиновника према публици, казне; вођење чиновничког списка	38
§ 70. Круг власти полицијско-железничких чиновника	38
§ 71. Узајамно потпомагање државних, општинских и железничко-полицијских чиновника	39
§ 72. Виши надзор о вршењу прописа за саобраћај	39
§ 72. а. Измене и допуна овога закона	39
§ 73. Ступање у живот овог Закона	40

ЖЕЉЕЗНИЧКО-ПОЛИЦИЈСКИ ЗАКОН

од 30. јуна, 1884. год., — са изменама и допунама
од 25. јануара, 1900. год.

I-во. Стање, одржавање и надзирање пруге.

§ 1. Жељезничка пруга у своме грађевинском стању мора се увек тако одржавати да се по њој може без страховања возити са највећом дозвољеном брзином, коју §. 26. прописује, осим по оним њеним деловима, који би у оправци били. — Они делови, по којима се не сме са таквом брзином возити, морају бити за воз видљивим знацима обележени.

Отварање и затварање станице означава се сигнаlima по прописима повремениг поступка о сигнаlima.

Делови пруге који су невозни постали, било што се измењују или оправљају, било што су покретни мостови отворени, било ма из којих других узрока, морају се сигнаlima затворити и затворени држати за цело време њиховог невозног стања, па ма се не очекивао никакав воз (види §. 46. став 3.).

§. 2. Сви коловози по којима се возови крећу, морају имати и на отвореној прузи и на станицама бар толику чисту ширину, колико износи нормални профил.

У колико ће се моћи одступити од тога нормалног профила, определиће државна надзорна жељезничка власт.

Нормални профил код колосека за товарице може се са одобрењем надзорне власти а према прилици њихове употребе и ограничити.

§. 3. За скретнице које леже ван станице, ваља таке справе начинити, како би се положај њихов из даљине од 300 метара распознавати могао.

Оне скретнице ван станица, које немају чувара, да се увек под кључем држе.

При покретним мостовима ваља удесити направе да се положај моста по сигнаlima распознати може (§. 1.).

На главним коловозима не дозвољавају се премеснице са спуштеним у јарак шинама, а обртаљке тек по нарочитом одобрењу.

Кад се нека жељезница са другом којом ван станице крсти, онда ваља, ако је само икако могуће, удесити да укрштање не буде у једној равни, но да се мостом пресведе.

§ 4. Пруга се мора оградити на оним местима где неби њезин обичан надзор довољан био, да људе и стоку задржи од приступа на пругу.

Између жељезничке пруге и обичних друмова, који са њом упоредо у истој равни или више ње леже, морају се преграде поставити.

Ове се преграде могу састојати из шанчева или начињених бусија од набацаног камена, како то по изближе одобри надзорна жељезничка власт.

На прелазима преко самог жељезничког коловоза ваља начинити јаке бранике, који ће

лако у очи падати и довољно удаљени бити од средине најближега коловоза.

Братнице кад се отворе не смеду наићи на коловозну чистину, која је §. 2. одређена.

Бранике на потег ваља ограничити само на оне прелазе, где се ређе пролази и тако удесити да их послужитељи оком прегледати могу.

Браници на потег морају се дати и са руком отворати и затворати. На сваком прелазу са браником на потег мора бити и по једно звонце, којим ће се пре дизања и спуштања браника звонити.

У довољном одстојању од прелаза ставиће се таблица за опомену, где ће се кола, коњаници и стада стоке зауставити морати и чекати док им се браник не отвори.

§. 5. Пруга се мора све донде чувати до год се очекује да њоме прође још неки воз или локомотива.

Сви делови пруге морају се прегледати дању три пута, а ноћу и у тунелима ако је могуће и пре сваког воза. Изузетке од овога за поједине пруге слабијег саобраћаја може одобравати државна надзорна жељезничка власт.

Приликом прегледања ваља нарочито мотрити да ли су скретнице у својему реду.

Браници при прелазима да се затворе најмање три минута пред долазак воза. Изузетке ће дозволити и утврдити жељезничка надзорна власт у договору са полицијском влашћу.

Браници од приватних путова, који се нарочито не чувају, да се под кључем држе. (Види §. 58).

Браници на прелазима у равни, којима се ређе пролази, могу се такође са одобрењем полицијске власти под кључем држати и на захтевање пролазача отварати. У овом случају поставља се код сваког браника, па и код оног на потег, једна потега за звоно, којим пролазач отварање захтева.

При прелазима у равни могу се и крстови на вито поставити за пешаке, али се кроз њих не сме пролазити чим се воз укаже.

Послуга браника, ако није уједно и са надзиравањем коловоза спојена, може се и женскињама поверити.

Све прелазе ваља ноћу осветлити, осим оних, који се по дозволи полицијске власти под кључем држе.

Ходници и приступи на станицама морају се ноћу осветлити најмање на пола сахата пред долазак односно одлазак путничких возова.

§. 6. Поред пруге да се ударе стотиничне белеге, које ће показивати одстојање у целим километрима и његовим десетинама, токо да се дању са воза јасно читати могу.

На местима где се пад мења поставиће се падокази, на којима ће се јасно и уочљиво назначити нагиб пруге и његова дужина.

На местима где се више коловоза сутичу, да се поставе међице (бојадисано коље), које ће омеђавати докле се могу возна средства на којем коловозу дотерати, а да тиме не спречавају прелаз другим возним средствима на другим коловозима.

II-го. Уређење и стање возних средстава.

§. 7. Возна средства морају се једнако у таквом стању одржавати, да могу без страховања највећу дозвољену брзину вожења (§. 26.) подносити.

§. 8. Локомотиве не ће се смети за саобраћај употребити пре, но што се полицијско-техничким опитом за поуздане нађу. На локомотиви мора се на уочљив и дуготрајан начин обележити: напон паре према притиску спољне атмосфере, који се при томе опиту још као дозвољен покаже; даље, име фабриканта, текућа фабрична нумера и година кад је начињена.

Свака главна радионица за оправке мора имати отворен монометар од живе и тако га поставити, да се он са парним простором загрејане локомотиве средством кратке цеви спојити може, како би се увек сазнавати могло да ли су уредно оптерећени штитни вентили и да ли је уредан гибаста тег (*Federvage*) и манометар на локомотиви.

§. 9. О дужини пута што га локомотива учини водиће се нарочити бележник. Свака локомотива мора се темељно прегледати од времена на време. Први ће се преглед чинити пошто она пропућује највише 100 000 километара, а сваки други по што пропућује највише 80.000 километара, као и после сваке веће оправке казана, али нигда доцније од три године. Приликом овога прегледа, који се односи и на све делове локомотиве, мораће се са парног казана огртач скинути и казан са шмрком на тисак окушати.

Што се тиче величине притиска, који ће се при овом окушавању примењивати, утврђује се: да се опит чини за напон паре до пет атмосферских притисака са двогубом величином дозвољеног највећег напона паре, а за напон паре изнад пет атмосфера, са притиском, који са пет атмосфера прелази дозвољени највећи напон паре.

Казани, који при овом опиту свој облик трајно промену, не смеду се више у таквом стању за службу употребити.

При сваком опиту испитује се и оптерећивање вентила и уредност манометара.

Локомотиви мора се казан изнутра прегледати најдаље после 8 година рада јој, а тада и водогрејне цеви изменити. Поновно прегледање следује најдаље после 6 година.

О прегледу локомотиве мора се извешће начинити, у коме ће се и сви податци навести.

Свака локомотива мора имати:

1, најмање две справе за наливање казана, које ће независно једна од друге радити моћи, и свака за се у стању бити, да казану потребну воду за време вожње спроведе.

Осим тога једна од ових справа да буде тако удешена, како би могла и при мирном стању локомотиве воду у казану на нормалној висини одржавати;

2, најмање две једно од друге независне справе, које ће моћи поуздано показати висину воде у унутрашњости казана. Једна од ових справа да буде тако удешена, да машиновођа узмогне са свога места а без особених опита висину воде у казану увек посматрати,

и да има лако уочљиву белегу за нормално стање воде;

3, најмање два прописно начињена штитна вентила, од којих један да се тако начини како се мимо извесне мере не ће моћи и јаче оптерећавати. Оптерећавање ових штитних вентила тако ће се удесити, да се они за три милиметра одвесно покретати могу;

4, једну справу (манометар), која ће непрестано и поуздано а без нарочитог опита притисак паре казивати. На читаљкама манометара ставиће се уочљива белега, која показује докле достиже највећи дозвољени напон паре;

5, једну парну звиждаљку

§. 10. Свака се локомотива мора снабдети са две чистилице и пепеоницом, која се затварати може и која се уз ложиште чврсто приљубљује, као и са једном справом која спречава избацивање варница из оцака.

§. 11. Свака тендер-локомотива и сваки тендер морају имати кочила, којама се чврсто и ласно кочити може.

§. 12. Сва кола што са возовима иду, осим радних возова, треба да почивају на „федерима,“ да имају еластична квачила, и да су на оба краја са еластичним одбојницама снабдевена.

Сви точкови морају имати управне венце.

Шине на точковима у локомотива и тендера, кад су од кована гвожђа, морају бити дебеле најмање 22^{mm}; а кад су од челика најмање 19^{mm}.

Шине на точковима у кола, кад су од кована гвожђа, могу се до 19^{mm} , а кад су од челика, могу се до 16^{mm} истрошити.

Осим обичних квачила морају се на свака кола још и резервна или ланчана квачила са обе стране тако притврдити, да слободно вишећи при пуним колима не достижу ниже од 75^{mm} над коловозном равни.

§ 13. При сваком возу, осим тендеровог или машинског кочила, мора бити још толико добрих и за рад способних кочила, која се послуживати морају, како би се са њима могао ниже стављени број осовина кочити као:

		У ВОЗОВА	
		ЗА ПУТНИКЕ:	ЗА РОБУ:
при паду до закључно	1:500	$1\frac{1}{8}$ део	$1\frac{1}{12}$ део
при паду до закључно	1:300	$1\frac{1}{6}$ део	$1\frac{1}{10}$ део
” ” ” ”	1:200	$1\frac{1}{5}$ ”	$1\frac{1}{8}$ ”
” ” ” ”	1:100	$1\frac{1}{4}$ ”	$1\frac{1}{7}$ ”
” ” ” ”	1: 60	$1\frac{1}{3}$ ”	$1\frac{1}{5}$ ”
” ” ” ”	1: 40	$1\frac{1}{2}$ ”	$1\frac{1}{4}$ ”

Мешовити возови што се са брзином путничких возова крећу, коче се као и они.

Ако је највећи пад између две станице краћи од 1000 метара, онда се број кочила не ће по њему рачунати, већ по првом слабијем паду што за њим долази у томе делу пруге.

Код товарних возова може се прописани број кочила и смањити и то:

при падовима до закључно 1:60 на $1\frac{1}{6}$ део,
 ” ” ” ” 1:40 ” $1\frac{1}{5}$ ”
 а под условом:

1, ако возна брзина не надмаша 18 километара на сат;

2, ако склопљени воз не износи више од 80 осовина;

3, ако се возу подесним контролним апаратом може тачно одредити возна брзина.

Кад се израчунава број кочи́ла, онда се узима да је не оптерећена осовина равна половини оптерећене.

За оне делове пруге где је нагиб већи од 1 : 40 одређиваће се број кочи́ла по нарочитим прописима надзорне власти.

§. 14. Врата која су на подужној страни путничких кола, морају се најмање двогубо и то са спољне стране забрављати; а ове браве опет морају тако удешене бити, да путници могу из кола сами врата отворити.

Врата ће имати справе, које чувају да не би који затварањем њиховим прсте уштинуо.

При мраку и тунелима, где пролаз траје дуже од 2 минута, морају бити кола изнутра добро осветљена.

§. 15. Сва кола за путнике, за пошту и за пртљаг, а тако исто и товарна кола, која као завршна путују, морају се снабдети са дршцима за сигналне фењере, који ће се на позадне колске стране тако поставити, да они или са бока или више колског крова истичу.

Одстојање горње ивице ових држака над коловозном равни смеће износити у првом случају највише 3·00 метра, а другом највише 3·60 метра; а средине ових држака (одвесне осе) не смеју удаљеније бити од колске средине

но 1·40 метра у првом, а 1·20 метра у другом случају.

Фењерови дршци морају имати квадратан коничан пресек чисте шунљине и то на горњем крају у дуж и ширину по 0·046^m, а на доњем крају у дуж и ширину по 0·35, и уз то висину од 0·076 метра лежећи дијагонално на колску осовину. Највећи пресек фењерског ковчежића, чије стране паралелно ићи морају са колским странама, не сме бити већи од 0·25^m ширине и 0·28^m висине: а фењерова капица не сме бити шира од 0·140^m ни виша од 0·120 метра.

§. 16. Сва кола што су натоварена са лако запаљивим предметима, морају добар кров имати, осим оних изузетака, које допуштају жељезнички пролиси за саобраћај.

§. 17. Свака кола и сваки тендер морају се од времена на време потанко прегледати, при чему се осовине, лежишта и „фењери“ скинути морају. Прегледење ово наступа сваки пут чим кола 30.000 километра пропутују, или ако не би толико пропутовала, онда чам две године од поледњег прегледања протекну.

§. 18. Свака кола морају напис на себи носити, из кога ће се моћи увидети:

- 1, жељезница од које су;
- 2, редна нумера под којом су заведена у бележницима радионице и у књизи о прегледању;
- 3, тежина њихова заједно са осовинама и точковима;
- 4, највећа товарна мера са којом се оптеретити смеју;

5, дан последњег прегледања.

Свака кола за путнике морају имати белеге, по којима ће путник лакше моћи наћи колску класу, као и одељак, којим се служи.

Осим кола, која српској жељезници припадају, могу се примити у саобраћај и кола од суседних жељезница чим их управа пријемница као поуздане за саобраћај огласи, не обзирући се на одредбе §§. 17 и 18. — Но овим се неће потирати одредбе, које државни уговори у овом обзиру прописују.

§. 19. Сваки воз мора уза се носити онај прибор, којим ће се моћи по нужди поправити оно, што би се на њему покварило и спречавало даље путовање.

III-ће. Уређење и правила за вршење саобраћаја.

§. 20. На свакој станици а на уочљивом месту за публику, мора се поставити сат, који ће се дневно дотеривати по средњем месном времену.

У већих станица треба да се може читати сатовно време и ноћу и дању, и то како са стране од које се станичној згради приступа, тако и са унутрашње стране са возова.

Име станице треба да је стављено на станичној згради или на другом којем подесном и за путнике уочљивом месту.

Управник воза, машиновоћа, надзорници и чувари пруге морају увек у служби тачне сатове при себи носити.

§. 21. На пруги са двогубим коловозом треба да иду возови увек десним коловозом својега правца.

Исто су тако дозвољени су изузетци при затварању коловоза кад се претходно споразуму суседне станице, као и при двогубим пругама у станицама под одговорношћу шефа станице, а најпосле и закључно до најближе станице за локомотиве, које су притичући у помоћ неки воз гурале па се враћати морају (види § 22.).

§. 22. Докле државна жељезничка назорна власт даља ограничења не учини дозвољено је потискивати возове са локомотивама само у овим случајевима:

а, при полаком назадном кретању воза на станицама, или у случају нужде;

б, при радним возовима а по стављеним условима од стране надзорне власти и при возовима за оближње мајдане или друга радилишта кад не возе већом брзином од 24 километра на сат (т. ј. 400 метара на минут).

Потискивање воза са спрегом локомотива на челу дозвољено је:

при пењању уз велике успоне и за први покрет воза у станицама.

§. 23. Никакав воз не сме бити састављен из више од 150 колских осовина, а они возови што и путнике возе не смеду имати више од 100 осовина. Војени возови због споријег хода могу имати изузетно и до 120 осовина.

§. 24. Само је у изузетним случајима дозвољено да локомотива са тендером напред може вући возове што по возидбеном плану саобраћају; а радне и товарне возове између

станица и оближњих радионица као и по самим станицама дозвољено је само онда возити, кад возна брзина не износи више од 24 километра на сат (т. ј: 400 метара на минут).

Подесно конструисане тендер-локомотиве смеду с преда и позади ићи са свима возовима па и на отвореној прузи.

§. 25. Ни један воз не сме се из станице на пут кренути пре прописног времена.

Полазак не сме се чинити док се врата са подужне стране кола не позатварају и док се не даде знак за полазак.

Возови, у шта се и саме локомотиве рачунају, смеду само у станичним одстојањима једно за другим следовати.

Возове, ван возидбеног плана приказиваће претходни возови (види §. 35 и 45.).

§. 26. Највећа возна брзина, која се ни на којем делу пруге превазићи не сме, одређује се за нагибе 1:200 и за кривине од најмање 1000 метара полупречника:

за путничке брзовозе 75 километара на сат или 1250 метара на минут;

за путничке обичне возове 60 километара на сат или 1000 метара на минут;

за товарне возове 45 километара на сат или 750 метара на минут.

При већим падовима или јачим кривинама брзина ће се сразмерно смањивати, и та ће се места као и дозвољена брзина у инструкцији описати и пратиоцима возова доставити.

Изузетно може се при врло повољним околностима дозволити брзовозима и већа

брзина до 90 километара на сат, но ово ће изрично одобравати државна надзорна власт.

Саме локомотиве смеће само најмање са 15 километара на сат умањеном брзином онога воза возита, за који су и прописане.

Лакше зе возити мора:

а. кад се људи, животиње или друге пре-преке на путу примете;

б. преко скретнице кад се на супрот њиховим језичцима вози и преко покретних мостова;

в. кад се даде знак за полако вожење.

У овим свима случајевима мора се брзина по околностима тако удешавати, да се избегне могућа опасност.

§. 27. При излазима и улазима из главних у споредне пруге, као и у опште при прелажењу са једног колосека на други, мора се лагано вожење тако удесити, да се воз на дужини од 200 метара још зауставити може.

Укрштења пруге која су ван станице, где им коловози у истој равни леже (§. 3.), смеће се тек онда прећи, пошто се прво воз заустави и дозвола од надзорног чиновника за прелаз добије.

§. 28. Возна средства при оним брзовозима и путничким возовима, који са највећом §. 26. дозвољеном брзином путују, морају се у потпуно добром стању налазити, а осим тога морају бити:

а. возна средства између себе као и са тендером чврсто закачена, тако да сви гибњи (федери) на квачилима и на одбојницима притегнути буду;

б. морају имати једно кочило више, но што их §. 13. (види §. 33.) одређује.

§. 29. Брзовози, а тако и особени возови за владоаца и његову фамилију, због нарочите тачности саобраћаја, имају увек првенство над другим возовима.

У колико ће се брзовозна роба са брзовозима возити, одредиће државна надзорна власт.

§. 30. Возити робу са путничким возовима дозвољено је само под овим условима:

а. товарење и стоваривање робе, а тако исто и прикачивање и откачивање товарних кола, никад не сме одужити време возовог бављења на станицама, осим ако би се могло ово закашњење у границама одређене стижне брзине до прве станице опет надокнадити;

б. примањем товарних кола не сме се одужити планом прописано време возидбе;

в. на путничким возовима не сме се путницима возидбом робе ни на који начин досада чинити.

§. 31. Ако би од користи било по месни саобраћај, моћи ће се са товарним возовима и путници возити, но зато се неће смети ови возови убрзати.

§. 32. Сваки је управник воза дужан бележити време поласка и доласка у станице и изванредне догађаје.

§. 33. При склапању сваког појединог воза мора се нарочито на то пазити, да §. 13 им (а види и §. 28.) прописани број кочила при њему буде и да се она уредно распореде.

При већим нагибима од 1 : 200 последња (завршна) кола морају имати колико.

Пре но што ће воз оставити полазну станицу мора се тачно прегледати и пазити, да су кола чврсто закачена између себе, а тендер са својим позадним колима; да су резервни ланци или ланчана квачила (види §. 12) обешени; да је веза између кочиочева седишта и парне звиждаљке (§. 48.) учињена; да је оптерећивање појединих кола по могућству равномерно подељено; да су возови сигнали и фењери постављени и да су кочила по пропису распоређена. Ово ће се прегледање уз пут понављати при свакој промени возног склопа, колико год пута возово бављење то дозвољавало буде.

Путничким возовима морају се квачила тако притегнути, да се одбојнице, што гибње (федере) имају, додирују при мирном стању кола (§. 28.). У мешовитим возовима она кола што немају обична квачила, не смеду непосредно доћи ни спреда ни иза путничких кола.

§. 34. На челу свакога воза што путнике вози, а одмах иза тендера, морају бити најмање једна кола, што путнике не возе.

Поштанска кола уврстиће се онако како поштанска служба захтева и како возова служба допушта; али ће се увек на то мотрити, да се, ако је могуће, не употребе као штитна кола.

§. 35. Особени возови не смеду путовати ако пруга не би потпуно под надзором била, ако воз није претходно чуварима пруге сигналом приказан, и ако није првој суседној станици пријављен.

Дозвољени изузетни случајеви означени су изближе у § 45.

§. 36. Само по издатој наредби за жељезнички саобраћај овлашћеног и одговорног вишег чиновника или његовог заступника и у нарочито ограниченим временима смеће радни возови пругом путовати.

О кретању оваквих возова морају се обе суседне станице известити. Ово исто вреди и за путовање дресина и појединих кола што материјал пренашају, а која се са људском снагом покрећу (жељезничка колица).

Њих мора пратити одговорни чиновник.

Са коловоза, којима ће возови прелазити, морају се уклонити сва возна средства, и то са оних на отвореној прузи најмање на један четврт сата пред пролазак воза, а са станичних пре но што ће се дозвола дати возу за улазак.

§. 37. Снежна гртали или кола за ломљење поледица не смеју се ставити пред локомотиве возова, које путују по утврђеним прописима. Кад затреба изаслаће се снежно гртало или кола са нарочитом локомотивом а у довољном одстојању испред воза.

Од овога изузимају се она снежна гртала која немају засебних точкава, већ се чврсто вежу са возовом локомотивом.

§. 38. Без нарочитог одобрења за то опуномоћеног чиновника не сме се ни једно друго лице на локомотиви возити, осим оног чиновника, који је по самој својој служби за то овлашћен.

§ 39. Загрејаним локомотивама, које су пред возовима или које у мирном стању леже мора се удешач (регулатор) затворити, крма у мирно стање поставити а кочило притегнути.

Колима, што по станици леже, да се неби сама од себе кренула, морају се подлоге подметнути, са кочилима или другим справама тако утврдити, како се неће моћи покретати.

§. 40. Сваки воз који ноћу путује, а тако исто и свака сама локомотива, морају имати с преда по два фењера, који далеко светлити могу, а позади најмање један завршни фењер са црвеном светлошћу.

Осим тога мора се на завршетку свакога воза који ноћу иде, ставити још по један сигналан фењер, који ће натраг и напред светлити, а видљив бити за управника воза и пратиоце воза.

Свако кретање локомотиве на станицама има се сигналом обзнанити.

Локомотиве, кад саме путају, а тако и радни возови, биће сигналисани као и остали возови.

Па и дресине и кола што петеројал пренашају (железничка колица, §. 37.) морају бити ноћу а на отвореној прузи кас што треба осветљени.

§. 41. На прузи треба да се могу давати ови знаци:

1. пруга је возна;
2. нек воз полако иде;
3. нек воз стане.

§. 42. Управник воза, возови пратиоци и кочиоци морају бити у стању давати сигнал машиновођи да воз заустави.

§. 43. Машиновођа мора бити у стању давати ове сигнале:

1. „пази!“;
2. „притегни!“;
3. „отпусти кочила!“.

§. 44. Електрично-телеграфска служба вршиће се по особеним упутствима, која ће прописати жељезничка управа или надзорна власт. Она ће се тако удесити, да се могу отправљати депеше од станице до станице и да се могу поласци возова приказивати свима чуварима између две и две станице.

Сигнали: 1. воз неће поћи; 2. нека дође локомотива у помоћ, — несмеду се давати оптичним већ електричним телеграфом.

За призивање локомотиве у помоћ морају имати возови апарате, који се могу носити, или морају на подесним местима електричне апарате поставити.

§. 45. Нередовни возови или саме локомотиве што не путују по возидбеноме плану морају се ради знања по правилу приказивати чуварима пруге, раденицима и возовима на распутним железницама а са сигналом на оном редовном возу, који им непосредно у једном или другом правцу претходи.

Ако се не узмогне ово приказивање учинити, онда ће се само под тим условом

смети нередовни возови отпустити, кад се о томе обе дотичне станице споразуму и кад се претходно чувари пруге о отпусту воза средством електромагнетског телеграфа благовремено известе.

Под личном одговорношћу станичног старешине или другог месног чиновника за саобраћај, може се одступити од горњих одредаба код возова што у помоћ притичу, кад се напрасно потреба покаже приликом пожара или других тешких неприлика. Ови возови неће смети већом брзином возити но 24 километра на сат (400 метара на минут).

§ 46. Сваки положај скретнице у главним колосецима станице, мора уочљив бити за машиновођу на 150 метара даљине. Сама скретница својим покретањем мора за ово нужне знаке давати.

Пре но што ће се возу дати сигнал за улазак или пролазак и пре поласка свакога воза, мора се прегледати да ли је коловоз којим ће воз проћи незапремљен, и да ли су дотичне скретнице као што треба удешене (види §. 1. став 2.).

На оним станицама где станична зграда није са стражарницом својом скопчана нарочитим телеграфом за затварање станице средством електричних, штитних или дозивних апарата, или у опште ако за ту циљ нема ни буд којих других механичких или електричних справа, онда је дужан станични чиновник, који службу врши, ставити оптичне сигнале за улазак воза на телеграфски дирек.

Скретнице на главним коловозима треба по правилу да су увек у нормалном положају.

У главне коловозе рачунају се сви они, које возови при вршењу прописаног саобраћаја прелазе или употребљују.

§. 47. Положај лула водених шпрквова мора се ноћу добро осветлити.

§ 48. Возови пратиоци за време возидбе морају бити само једном чиновнику потчињени који је нарочито одговоран за ред и сигурност воза, и који на таквом месту стоји са кога ће моћи читав воз прегледати, знаке угледати и са машиновођом у вези стајати. Ово вреди и за места возових пратилаца у колико им је у дужности да воз надгледају и воз послужују. За споразумевање возових пратилаца и машиновође мора се код свију возова парна звиждаљка или други неки будилник на локомотиви са возовом узицом везати, или се мора друга која подесна справа удесити, која би се протезала код путничких возова преко целог воза, а код товарних возова бар до возовог надзорника.

§. 49 При удесима и у опште кад неки воз ма из кога узрока на отвореној прузи застане или се зауставити мора, који би иначе према возидбеном плану даље путовао, — мора се увек у оном правцу, од куда би други доћи могли, предохране мере чинити, како би они благовремено извештени били о месту на коме је први воз стао.

§. 50. За потребно сигнаписање, што се §§. 40. до 49. изискује, вреде прописи о сигналном поступку краљ. срп. железнице, који ће се издати.

Ако више жељезничких пруга упоредо иду онда ће се њихови оптични сигнали тако уде-сити, да одговарају положају једне линије пре-ма другој

§. 51. Свака скретница, кад, ју прописни возови на супрот језичка пролазе, мора закључана бити за време тога прелажења, или ју мора скретничар послуживати.

Скретничар при улазу у веће станице или на распутне пруге, као и они на отвореној прузи где су постављени мимолази, а исто тако и машиновође, ложачи и кочиоци кад путују, не смеду се и другим пословима преоптерећивати који би пометали вршење њихове службе.

§. 52. На локомотиви, ради њене послуге, мора бити постављен машиновођа са једним ложачем.

Вођење локомотиве смеће се само оним лицима поверити, која су најмање 21 годину стара а доброга владања, и која су своју способност за машиновођу показала, са обзиром на прописе које ће државна надзорна власт о томе издати.

Ложачи морају се разумевати у руковању са локомотивом барем толико, како би ју по нужди могли зауставити или натраг вратити.

IV-то. Одредбе за публику.

§. 53. Путници што железницом путују дужни су општим наредбама следовати које буду издавале железничке управе за одржање реда у возидби људи и ствари; извршивати званична наређења железничко - полицијског чиновника (§. 69.) који носи униформу или који има службену значку или другу какву нарочиту значку.

§. 54. Ходање по горњем строју жељезничком и његовим косинама, насипу, шанчевима, мостовима и другим предметима без дозвољне карте није ником допуштено осим надзорној власти и њеним органима, шумским чуварима, царинским и дажбинским органима, надзорницима телеграфа, полицијским чиновницима, државним заступницима и официрима кад рекогносцирају; али ће се и при овоме избегавати коловози преко којих се вози или потискује.

Публика ће смети прелазити жељезницу само на оним местима, где су прелази за кола или пешаке начињени, и то само донде, док се та места браницима не затворе. Ово се без устезања вршити мора.

Дозвољне карте за ходање по прузи дају се са одобрењем надзорне власти.

Забрањује се бранике и друге заграде самовољно отварати или прескакати, или нешто на њих стављати или вешати.

§. 55. Осим оних простора, који су за публику стално или привремено отворени и одређени, не сме нико без дозвољне карте по

станичним просторима ходати, изузев војене старешине и надзорне власти, који службу врше као и она у § 54. поменута лица и поштанске чиновнике.

Градским командантима, официрима за утврђења, који се по униформи својој познају, дозвољено је ићи и по жељезничком строју и по станицама, које у опсегу градске линије леже.

Кола, што путнике ка станици и од станице возе, морају на одређена им места за приступ пред станичном зградом пристајати.

Надзор за одржање реда на овим приступима у односу на вожење путника и пртљага припада жељезничким чиновницима, у колико то не би други нарочити прописи преиначили.

§. 56. Плугове, дрљаче и друга оруђа, као и балване и друге гломазне предмете, ако се не носе, дозвољено је преко железне пруге на местима за прелаз означеним превлачити, само на колима или на подметутим подлогама.

§. 57. За ходање стоке по жељезничкој прузи и њеним просторијама одговоран је онај, који је и дужан да о томе надзор води.

Већа стада не смеду се претеривати преко жељезничких прелаза у времену од 10 минута пред пролазак некога воза, који се очекује.

§ 58. Приватне прелазе смеду употребљавати само овлашћени, а под условима, што им надзорна власт одобри.

§. 59. Догод су прелази затворени, морају пред таблицом за опомену чекати кола, јахачи, чувари стоке и вође теглеће стого. Ово вреди и за затворе прелаза са браницима на потег, чим ту постављено звоно зазвони. Пешаци могу се приближити затвореним браницима, али их не смеду отворити.

§. 60. Строго је забрањено ма у чему год повређивати жељезну пругу и њена постројења, и телеграф као и возна средства и њихове приборе, а исто тако забрањује се бацати камење, дрва или друге ма какве ствари или препреке на жељезнички раван, као и чинити лажну узбуну и сигнале подражавати, скретнице преокретати и у општо ма што чинити, што би возидбу спречавало.

Казнени Законик: §. 302. а. Ко намерно учини какав квар на желелници или на њеним средствима за пренос, или на осталом прибору, да се казни затвором до три месеца, ако никакве опасности за превоз није било. — *§. 302. б* Ако се услед оваквог квара појавила опасност за сам превоз на железници, кривац да се казни робијом до десет година. — Овако исто да се казни и онај, који на самој железничкој прузи што намести, остави, баци или који шине помери, или другим којим начином какве препреке учини, из чега опасност за воз произаћи може. — *§. 302. в.* Ако је услед рада означеног у предидућем §—у какав човек тешко повређен, казна ће бити затвором или робија до петнаест година. — *§. 302. г.* Ко из нехата учини дела означена у §. 302. а., казниће се затвором до месец дана, а у случају §. 302. б., казниће се затвором до годину дана, а ако је при томе какав човек живот изгубио, затвором од два месеца до две године — *§. 302. д.* Чиновници или служитељи железнице, којима је надзор над железничким путем или самим возом пове-

рен, казниће се робијом до пет година, ако је њиховим набрежењем воз у опасност доведен, а ако је при том какав човек живот изгубио, робијом до десет година. — Поред тога они ће и у овом случају, а и у случају §§. 302. б. и 302. в., бити оглашени као неспособни за железничку службу. — § 302. е. Старешине железнице, који по саопштеној или извршној пресуди одмах не отпусте из службе оне званичнике, који су оглашени као неспособни за ову службу, да се казни новчано до хиљаду динара или затвором до три месеца. — Тако исто да се казне и оне старешине, које овакво неспособно лице, знајући да је за неспособно оглашено. у службу железничку, приме, а и само ово лице, које се опет железничке службе прими. — §. 304. Ко телеграф или телефон намерно повреди и уопште учини тако што, да се они по своме опредељењу не могу употребљавати, да се казни затвором од три месеца до три године. — Ово се нарочито односи на кварење и прекидање жице, кварење стубова за које су жице привезане, кварење других справа и апарата без којих телеграф и телефон не могу радити, и спречавање код телеграфа и телефона постављених чиновника у вршењу њихове дужности. — §. 305. Ако је у следству злонамерног повређења телеграфа какав човек тешко повређен, преступник да се казни робијом до десет година; ако је пак какав човек чрез то живот изгубио, робијом од десет до двадесет година — §. 306. Ако се у §. 304. изложено повређење телеграфа из нехата догодило, кривац да се казни затвором до десет месеци; но ако је при том какав човек живот изгубио, затвором од два месеца до две године. — Иста казна да постигне и телеграфисте и у опште оне, који су ради чувања, надзиравања и безбедности овог заведења постављени, ако су пренебрегавањем својих дужности употреблење телеграфа препјатствовали, и осим тога лишиће се њиховог знања.

Закон о заштити јавне безбедности и порешка у држави: Чл. 1. Као злочинство у смислу Казненог Законика сматраће се ова дела.... 4)... свака припрема, покршај или извршење у циљу да се поруше или пониште објекти који служе јавном саобраћају, јавним инсталацијама и потребама... —

§ 61. Кад се воз крене, онда се не сме више у кола ни пети, ни то покушавати, нити томе припомагати, нити самовољно колска врата отворати или са кола силазити.

§ 62. Новчано до 50 динара, ако не би по општем кривичном закону и већа казна прописана била, казниће се сваки онај који се противи одредбама § 53—61. овога Закона и одредбама Закона (правилника) за жељезнички саобраћај, који овако гласе:

Запаљиве ствари као и сваки пртљаг, који би течности или друге предмете садржавао, а ови би могли ма којим начином штету причинити, а нарочито пуне пушке, барут, лако запаљиве препарате и друге ствари такве особине, не смеју се собом у путничка кола понети. Службени жељезнички персонал овлашћен је да о томе нужна уверења захтева.

Ловцима и лицима што су у званичној служби, дозвољава се, да ручну муницију собом понесу.

Железничко Саобраћајна Уредба (Уредба о превозу пушника и робе на железницама): §. 29. Предмети искључени од уношења у путничка кола: 1) Експлодне предмете и предмете који се пале сами од себе (нарочито пуно ватрено оружје), запаљиве течности, отровне, нагризајуће (јетке) и трулењу подложне материје, у опште опасне или смрдљиве предмете не смеју путници собом носити. — 2) Ко се огреши о ову забрану сноси последице предвиђене у §. 60. — 3) Службеници су овлашћени уверити се у присуству путника о природи унесених предмета. — 4) Лица која при вршењу јавне службе носе собом ватрено оружје, даље ловци и стрелци смеју собом понети ручну муницију; но оружје не сме бити пуно. Спроводницима притвореника, ако

се с овим возе у засебним колима или колским одељцима, допуштено је да собом носе пуно ватрено оружје.

§. 63. Жељезничко-полициски чиновници овлашћени су, да привремено ухвате свакога, који § 62. прописане одредбе преступи или за којим се по непосредно учињеном делу у потеру иде, а он се не би могао показати, који је и одакле је.

Од хватања поштедиће се оно лице, које потребну залогу за сигурност даде. Сигурност ова не сме превазићи меру највеће казне, која би се применила.

Ако је који злочино или преступно дело учинио, онда се не може полагањем залогe од привременог хватања ослободити.

Свако лице, које се привремено ухвати, мора се одмах најближој полицијској власти или државном или полицијском заступнику спровести.

Начелна Одлука Опште Седнице Касационога Суда од 10. октобра, 1922. год., Бр 6796: По тражењу Господина Министра Правде од 2. септембра 1922. год., Бр. 45835., да Касациони Суд на основу тач. 2. §. 16. Зак. о своме устројству, да своје мишљење о томе; „да ли железнички службеници, као железничко полицијски органи могу према Жељезничко - Полицијском Закону изрицати казне и наплату казне извршивати, кад кривца ухвате на лицу места, или их пак имају својим рефератима у сваком случају оптуживати полицијским властима које би казне изрицале и по извршности пресуде наплаћивале их“, — Касациони Суд проучио је ово питање и нашао: Да се у §. 62. Жељезн. Полиц. Закона предвиђа казна до 50.—дин., за кривце из § §. 53.—61. истог Закона. а у §. 63. Жељезн. Полиц. Закона предвиђено је овлашћење за же-

лезничко полициске чиновнике да лише слободе (привремено ухвате) како оно лице чије би кривице биле кажњиве по §. 62. Железн. Полиц. Закона, тако и оне чије би кривице биле кажњиве по Казненом Законику. Овај последњи пропис прописује у самој ствари поступак, из кога се види, да поменуто лишење слободе није трајно, јер се кривци чија би кривица била кажњива по Казненом Законику, предају најближој полицијској власти или месним органима, а они кривци чија би кривица била кажњива по §§. 53—61. Железн. Полиц. Закона, пуштају се одмах у слободу, чим они железничко-полицијским органима положе кауцију, управо даду потребну залогу, којом се обезбеђује извршење казне по §. 62. Железн. Полиц. Закона, која кауција ни у ком случају, као ни сама залога, не може бити већа од 50. —дин. — Према овоме, кад је Железн. Полиц. Закон ставио у дужност железничко-полицијским органима, да се старају да одговорна лица за кажњива дела из §§. 53.—61. Железн. Полиц. Закона, не избегну плаћање новчане казне предвиђене у §. 62. истог Закона, што се постиже узимањем кауције од 50.— динара од одговорног лица, онда је несумњиво, да су они железничко-полицијски органи и позвани да изрекну казну за горе поменута кривична дела из Железн. Полиц. Закона, и одмах је из исте залоге наплате уношењем одговарајуће суме новца у државну касу. — Овако се има узети и због тога, што §§. 60.—70. поменутог Закона железничке службенике у кругу њихове надлежности сматрају као железничко-полицијске органе, те би нелогично било, да за чисто железничке кривице железничко-полицијска плас предаје одговорна лица ради кажњавања редовној полицијској власти, која је са железничком службом и кривицама из Железн. Полиц. Закона мање упозната од железничко полицијских органа који се о безбедности на железници у првом реду старају. — Према изложеноме, имајући у виду и сигурност на железницама, ред на истима и хитност која је нужна за пресуђење по оваквим кривицама као и наплату казне. Касациони Суд мишљења је: да железнички службеници као железничко-полицијски органи по Железн. Полиц. Закону од 30.

априла, 1884. год., са његовим изменама од 25. јануара, 1900. год., изричу казне до 50.—дин., и ове извршују кад кривца ухвате, било из положене кауције о којој је реч у §. 62. Жељезн. Полиц. Закона било иначе на који други начин. —

§. 64. Жељезничко-полицијском чиновнику дозвољено је, да ухваћено лице средством жељезничког раденичког особља причува и спроведе на место одређења. У овом случају дужан је полицијски жељезнички чиновник уз потпис својега имена и чина послати спроводну листу, која ће привремено заменити протокол ислеђења, но који ће опет по правилу истога дана кад је преступ учињен, а најдаље до подне другог дана, предати полицијској власти или државном или полицијском заступнику.

§. 65. Одредбе §§ 53—65. овог Закона, и дотичних §§ повременог правилника за жељезнички саобраћај, отштампаће се и ставити на углед у свакој за путнике одређеној соби, осим тога, ставиће се у канцелерији сваке станице тужбени записници (књиге) за употребу публике.

V. Жељезничко - полицијски чиновници.

§. 66. За вршење жељезничко-полицијске службе у првом реду обавезни су :

1. Директор саобраћаја и главни инжињер;
2. Главни инспектор саобраћаја ;
3. Инспектори саобраћаја, инспектори за нове грађевине, контролори саобраћаја, главни управници возова ;

4. Секцијони шефови за одржање пруге, шефови за одржање појединих делова пруге и инжињери ;

5. Надзорници и главни чувари пруге ;

6. Чувари пруге и њихови помоћници ;

7. Железнички контролори (прегледачи) ;

8. Шефови станица (станичне старешине) односно станични инспектори и руковаоци станица ;

9. Надзорници станичних зграда и станица ;

10. Помоћници станичних старешина и помоћници станичне инспекције ;

11. Скретничари, надзорници скретница, чувари и скретничарски помоћници ;

12. Управници возова, пратиоци пртљага, манипуланти, пратиоци возова, кочници и колски чувари ;

13. Вратари и ноћни стражари.

Ако би називи чиновника код појединих железница друкчији били, но овде наведени, онда је и за њихову надлежност меродавна дужност, коју врше, а не њихов назив. Одступање од горњих назива појединих чиновника, треба по могућству избегавати.

Надзорни полицијски чиновници, морају при вршењу дужности носити прописану званичну униформу, или одређени званични знак или морају носити собом исправу.

§. 67. Свима у § 66. именованим полицијско-жељезничким чиновницима, раздаће жељезничка управа према струци и међусобним доносима њихове службе, штампане или писмене инструкције. Чиновници ови морају се

у довољном броју поставити, како то сигурност саобраћаја захтева.

§. 68. Сваки чиновник, који је позват да врши полицијско жељезничку службу, мора бити најмање 21 годину стар а доброга владања, мора знати читати и писати а осим тога по грани своје службе нужна знања имати.

Жељезничко-полицијски чиновници, положиће заклетву пред влашћу, и по томе стоје у односу према публици, што се тиче вршења њихових дужности као и остали јавни полицијски чиновници.

Официри и војена лица, која се у жељезничку службу приме, изузимају се од горњих прописа што се тиче старости и заклетве.

§ 69. Жељезнички-полицијски чиновници дужни су се понашати према публици уљудно, достојно и предусретљиво, а нарочити уздржавати се од сваког господарења и суровог предусретања

Старији ће непристојне строго укорити а по нужди и дисциплинарно према кривици казнити.

Она лица, која се неспособним покажу за вршење полицијске дужности, уклониће се одмах са тих места.

Жељезничка управа дужна је водити списак о сваком полицијско-жељезничком чиновнику.

§. 70 Круг власти полицијско жељезничких чиновника распростире се, без обзира на место њиховог пребивања, на целу жељезничку

пругу и њена постројења, и у онолико, у колико то налажу већ издати прописи за руковање и одржање реда у жељезничком саобраћају, или они, који ће се у будуће прописати.

§. 71. Државни и општински полицијски чиновници, дужни су жељезничко-полицијске чиновнике у вршењу полицијске дужности потпомагати кад им се они за то обратили буду. И обратно, полицијско-железнички чиновници обвезни су потпомагати друге полицијске чиновнике у вршењу њихове дужности, а у опсегу земљишта прописаног горњим параграфима и колико им то остале обвезне дужности допуштале буду.

VI-то. Надзор.

§. 72. Виши надзор о вршењу ових прописа за сигурност саобраћаја припада:

а, код жељезница, које под државним руковањем стоје жељезничким управама;

б, код железница, којима приватни рукују, главном управнику саобраћаја и жељезничким управама;

в, државној надзорној власти.

§. 72. а. У одредбама овога Закона, које су чисто техничке природе и изложене променама, према напретку науке, могу се Краљевом Уредбом, на предлог Министра Грађевина, а на образложене представке жељезничког одбора, чинити потребне измене и допуне.

Измене и допуне од 25. јануара, 1900. год.

VII-мо

§. 73. Закон овај ступа у живот од дана кад га Краљ потпише, и кад се обнародује.

Препоручујемо Нашем Министру Грађевина, да овај Закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

5

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. СРПСКИ УСТАВИ. КЊИГА 1: УСТАВИ КНЕЖЕВИНЕ И
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ СА УСТАВНИМ АКТИМА ОД ПРВОГ
СРПСКОГ УСТАВНОГ
Београд: Службени гласник, 2021.
2. УВОД У ПРАВО
Радомир Д. Лукић
Београд: Службени гласник, 2022.
3. ПОСТУПАК ИЗВРШЕЊА И ПОСТУПАК ОБЕЗБЕЂЕЊА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
Гордана Станковић; Милена Трговчевић Прокић
Београд: Службени гласник, 2020.
4. УВОД У ИНСТИТУЦИЈЕ И ПРАВО ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
Радован Д. Вукадиновић; Јелена Вукадиновић Марковић
Београд: Службени гласник, 2022.
5. ПРАВО ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ
Драган Милић
Београд: Службени гласник, 2022.
6. ЈАДРАН: САГЛАСЈЕ ЦИВИЛИЗАЦИЈА
КРАЈЕМ НОВОГ ВЕКА
Роберт Д. Каплан
Београд: Лагуна, 2023.
7. ПСОВАЊЕ ПУБЛИКЕ И ДРУГЕ ДРАМЕ
Петер Хандке
Београд: Лагуна, 2023.
8. VIA ACQUAROSSA: РОМАН О ЈЕДНОЈ УЛИЦИ
Марио Лигуори
Београд: Лагуна, 2023.
9. ШЕТЊА КРОЗ ШУМУ: ПОНОВНО ОТКРИВАЊЕ АМЕРИКЕ
НА ПУТУ КРОЗ АПАЛАЧКЕ ПЛАНИНЕ
Бил Брајсон
Београд: Лагуна, 2023.
10. МЕЛАНХОЛИЈА: КЊИГЕ 1 И 2
Јун Фосе
Београд: Лагуна, 2023.

11. МОЈА ГОДИНА ОДМОРА И ОПУШТАЊА
Отеса Мошфег
Београд: Воока, 2023.
12. ПО ЊИМА СЕ НИШТА НЕЋЕ ЗВАТИ:
СПОРЕДНЕ И САСВИМ СПОРЕДНЕ ЛИЧНОСТИ
ИЗ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ 19. ВЕКА
Иван Јанковић
Београд: Фабрика књига, 2022.
13. ДЕЦА КОЈА ЖЕЛЕ ДА ИЗЛЕЧЕ СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ
Бруно Клавије
Београд: Федон, 2023.
14. У СВЕТУ ГЛАДНОГ ДУХА
Габор Мате
Београд: Контраст издаваштво, 2019.
15. ВРЛИ НОВИ СВЕТ
Олдус Хаксли
Београд; Подгорица: Космос; Нова књига, 2020.
16. СЛОВЕНСКА МАГИЈА: БАЛКАНСКИ КУЛТОВИ
Пејшнс Кемп
Београд: Metaphysica, 2021.
17. ИРАН: РАЗМЕЂА ИСТОКА И ЗАПАДА
Герхард Швајце
Београд: Metaphysica, 2021.
18. ГАСЛАЈТИНГ: ПРЕПОЗНАЈТЕ МАНИПУЛАЦИЈУ
И ЕМОТИВНО ЗЛОСТАВЉАЊЕ
Стефани Молтон Саркис
Нови Сад: Психополис, 2023.
19. ПАРАДОКС МОЋИ: КАКО СТИЧЕМО И ГУБИМО
УТИЦАЈ И МОЋ
Саркис Молтон
Нови Сад: Психополис, 2022.
20. СТРАХ ОД БЕЗНАЧАЈНОСТИ:
У ПОТРАЗИ СА СМИСЛОМ У 21. ВЕКУ
Карло Стренгер
Нови Сад: Psihopolis, 2022.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

1. Душко Лопандић: **ЕВРОПСКА ИНТЕГРАЦИЈА ИЗМЕЂУ НАЦИЈЕ И ГЛОБАЛИЗАЦИЈЕ: ЕУ, БАЛКАН И СРБИЈА** / Београд: Архипелаг, 2017.

Преузето са сајта:

<https://www.arhipelag.rs/knjige/evropska-integracija-izmedu-nacije-i-globalizacije/>

Књига врхунског познаваоца историје и процедура ЕУ

Кратка историја Европске уније од њених најважнијих епизода европске интеграције до развоја секторских политика ЕУ и изазова Европске уније у времену криза. Да ли је угрожена будућност Европе? Зашто је ЕУ и након кризе и Брегзита значајна и корисна за Србију?

Посебно важна тема Лопандићеве књиге јесте проширење ЕУ и закаснела интеграција Западног Балкана и Србије.

Душко Лопандић је професионални дипломата и експерт за европско право и регионалне односе. Докторирао је на Универзитету Париз I (Сорбона). Објавио је двадесетак публикација и преко сто научних чланака на теме Европске уније и међународних односа. Годинама пише књиге из области популарне историје, као и уџбенике историје. Написао је историјске књиге: *Летопис великих жупана, Ликови и приче из српског средњег века, Династије које су владале Европом, Послужити своме драгом отечеству – из дипломатске историје Србије 1804–1914* и друге.

2. Петер Хандке: **ПСОВАЊЕ ПУБЛИКЕ И ДРУГЕ ДРАМЕ** / Београд: Лагуна, 2023.

Преузето са сајта:

https://www.laguna.rs/n5974_knjiga_psovanje_publike_i_druge_drame_laguna.html

Добитник међународне награде за драмско стваралаштво Хенрик Ибзен, Нобелова награда за књижевност 2019. године

Псовање публике • Предсказање • Самокажњавање • Позиви помоћ • Каспар • Час током којег нисмо знали ништа једни о другима • Подземни блуз • Зашто кухиња? • Још увек олуја • Лепи дани у Аранхуезу • Здењек Адамец

Петер Хандке појавио се на позоришној сцени 1966. с контроверзном драмом *Псовање публике*, коју је написао у двадесет другој години. Појавио се наједанпут као неко ко поставља дијагнозу актуелном стању позоришта и сецира очекивања публике о томе шта би требало да се игра у позоришту. Хандке не само да се не држи аристотеловских правила традиционалног позоришта, он руши чак и илузорни карактер модерних комада: гледаоцу се разбија илузија да је уопште у позоришту.

Гледалац: или бива испсован од глумаца што је уопште и дошао на представу; или је подвргнут некој другој „вербалној тортури“; или је пребачен из позоришта напоље, на трг којим се крећу пролазници, дакле, напоље у живот, јер напољу се дешавају ствари, а не у позоришту; или гледалац уистину постаје сведок оставинских расправа и свађа у породици, баш како се то и дешава у породици; или се на сцени гледа перформанс низања кухињских ситуација представљених само као сигнално гестикулирање на сржном простору живота укућана; или је премештен у кафану, у којој се одвијају најживље, или најбесмисленије, или најбесрамније расправе о политици, економији, миграцијама, патњама, љубавима...

У овом избору Хандкеових драма, који је сачинио Жарко Радаковић, читалац ће сагледати на који начин радикални отклон од традиционалних форми и изражено неповерење према илузионистичком позоришту, које пасивизира публику, аутора нагоне на изналажење увек нових форми, што је очито од његове прве, па све до последње драме *Здењек Адамец* (2020).

3. Марио Лигуори: **VIA ACQUAROSSA: РОМАН О ЈЕДНОЈ УЛИЦИ** / Београд: Лагуна, 2023.

Преузето са сајта:

https://www.laguna.rs/n6055_knjiga_via_acquarossa_laguna.html

Смештена у близини чудесног Везува, надамак Помпеје, Улица Аквароса је учитељица живота, микрокосмос у ком се људи грчевито боре за место под сунцем. На њеној калдрми прожимају се нежност и насиље, еротизам и патријархалне стеге, гостопримство и непријатељство према странцима, правдољубивост и неправда. Ликови овог романа су претежно млади људи занесени фаталним страстима, храном и фудбалом, историјом и природом, љубављу и материјалним сатисфакцијама. Међутим, поред свих протагониста који се отимају око лепоте, први и прави главни јунак романа *Via Acquarossa* остаје управо ова улица са својим упечатљивим причама, интригама и догодовштинама.

Питка поглавља ове књиге, исписана препознатљивим пишчевим стилем, пружају аутентичне слике јужне Италије. Лигуори је и аутор бестселера *Напуљски дипломата*.

„Као спој медитеранског и панонског духа и даха, проза Марија Лигуорија је реконструктивна хирургија сећања: у њој лице једне улице открива боре смеха и ожиљке меланхолије.”

Владислава Гордић Петковић

„Италијан Марио Лигуори је заљубљеник у српски језик, говори га боље и чистије него многи којима је српски матерњи. Тај језик му је узвратио љубав и отворио му се ка умјетничком изразу, одакле се родила Лигуоријева истанчана и све одњегованија проза. Свако његово ново дјело отуда је истовремено и дар и ударје – Марија Лигуорија српском језику и српског језика Марију Лигуорију – а на радост његових све бројнијих читалаца.”

Владан Бајчета

4. Шарлот Хигинс: **ГРЧКИ МИТОВИ** / Београд: Арете, 2023.

Преузето са сајта:

<https://arete.rs/knjige/knjiga-pretprodaja-grcki-mitovi-sarlot-higins-38164>

Грчки митови су супротно од ванвременских, они су свевременски. За нас ће увек бити истинити јер нам скрећу пажњу на крајности људског искуства: изненадне, необјашњиве катастрофе, нагле преокрете судбине, наизглед произвољне догађаје који мењају наше животе. Они се, укратко, баве основним чињеницама људског стања.

Решила сам да своје грчке митове обликујем у приче које приповедају женски ликови. Или, да будем прецизна, моје жене не приповедају. Оне ткају своје приче у fine и сложене тканине. Главна идеја књиге инспирисана је конкретним тренуцима у класичној књижевности када женски ликови преузимају контролу над причом. У великом броју случајева, ово се дешава приликом чина ткања. Књига се, највећим делом, састоји од мојих описа ових ткања.

Свет грчких митова је узбудљиво и опасно место, где се може испоставити да је забрађени странац који куца на ваша врата нико други до краљ или један од богова; где се можете преобразити у ласту или водомара или јелена; где вас потрага за изгубљеним мужем може одвести на врх Олимпа да се препирете са боговима лично.

У овај свет управо улазимо. Јесте ли спремни? Онда ме пратите.

5. Јован Делић: **САЖЕТА ПОЕТИКА САЖИМАЊА: КА ПОЕТИЦИ ДАНИЛА КИША III: ТЕНДЕНЦИЈЕ И ДОМИНАНТЕ У ПРОЗИ ДАНИЛА КИША** / Београд: Архипелаг, 2023.

Преузето са сајта:

<https://www.arhipelag.rs/knjige/sazeta-poetika-sazimanja-ka-poetici-danila-kisa/>

Трагајући за поетиком Данила Киша, Јован Делић је написао студију о тенденцијама и доминантама у Кишовој прози. Испитујући целокупан књижевни опус Данила Киша, од *Мансарде* и *Псалма 44*, преко „породичног циклуса”, до *Гробнице за Бориса Давидовича*, *Енциклопедије мртвих* и *Лауте и ожилјака*, укључујући и Кишове поетичке списе, разговоре и поезију, Јован Делић издваја неколико тематских тенденција, поетичких доминанти и доминантних поступака присутних у целокупној Кишовој књижевности.

Тематске тенденције су: фуга смрти, породични круг, књижевност као књижевна тема и воз и возни ред.

Доминантни поступци су: историчност, цитатност, дијалог с митом, документаристички приступ, интермедијалност, иронични лиризам, циклизација, жанровска хибридноста, идеја контракњиже, фрагментарност и енциклопедизам.

Делић издваја и тенденције у избору и обликовању ликова у Кишовој прози. У сажетим и енциклопедијски писаним текстовима, преточеним у јединствену целину, Делић нуди подстицајан поглед на основна питања Кишове прозе и поетике.

6. Том Кристенсен: **ВАНДАЛИЗАМ** / Београд: Блум издаваштво, 2023.

Преузето са сајта:

<https://blumizdavastvo.rs/vandalizam/>

Оле Јаистрау наизглед води савршен живот – има предивну жену и сина, престижан посао уредника у великој новинској кући и комфоран стан у центру Копенхагена. Међутим, као некадашњи песник радикалних уверења, интимно презире комерцијализам и политички опортунизам новина за које ради, а ни у породичном животу не налази смисао и срећу.

Обузет насушном потребом да нађе „слободу и бескрајну душу”, на ивици емоционалног и моралног амбиса, Јаистрау започиње своју побуну у вртлогу пића, цеза и секса, док кокетирање са аутодеструкцијом прераста у бурну романсу, једну од оних која иза себе оставља само спаљену земљу духа.

Вандализам у модерној европској књижевности представља једну од најпотреснијих прича о егзистенцијалној тескоби, идентитету и савести, али и

својеврстан портрет читаве међуратне генерације, заробљене у зачараном кругу еманципације појединца, новоткривеног врта земаљских ужитака и велике светске економске кризе.

Не изненађује чињеница да га критичари пореде са Дантеовим *Паклом*, а нобеловац Кнут Хамсун га одушевљено проглашава уникатним делом чистог генија. Иако изазива скандал у јавности када је првобитно објављен 1930, *Вандализам* је до данас без престанка реиздаван, те је стекао култни и канонски књижевни статус ремек-дела европског модернизма.

Књига је објављена у оквиру пројекта Блумери: књижевност као терапија, који је подржан од стране Европске уније.

7. Вонпјонг Сон : **БАДЕМ** / Београд: Дерета, 2023.

Преузето са сајта:

<https://dereta.rs/p/14176/Badem>

Награда за књижевност за младе „Чангби“, 2016 и Награда јапанских књижара за 2020. годину.

Јунђе је рођен с поремећајем званим алекситимија – немогућношћу да се одреде и изразе осећања. Он нема пријатеље – две жлезде у облику бадема, које се налазе дубоко у његовом мозгу, побринуле су се за то – али његове мајка и бака нису узнемирене због његовог стања. Њихов дом изнад мамине књижаре украшен је разнобојним порукама које га подсећају када да се насмеје, када да каже „хвала”... Јунђе одраста задовољан, чак и срећан, са својом малом породицом, у овом тихом, сигурном окружењу.

Међутим, на Бадње вече, Јунђеов шеснаести рођендан, шокантан чин насумичног насиља потреса његов свет, остављајући га потпуно самог. Тражећи начин да се избори с губитком, Јунђе се повлачи у изолацију, све док проблематични тинејџер Гон не стигне у његову школу и не почне да га малтретира.

Па ипак, мучитељ и жртва откривају да имају више заједничког него што су мислили. Гон је збуњен Јунђеовом равнодушном смиреношћу, док Јунђе мисли да би, ако боље упозна темпераментног Гона, могао научити како да доживи права осећања. Привучени радозналошћу, њих двојица склапају пријатељство. Док Јунђе почиње да отвара свој живот за нове људе, укључујући и једну девојку, нешто се у њему полако мења. Када се Гон изненада нађе у животној опасности, Јунђе је тај који ће изаћи из своје зоне комфора како би му помогао.

Задивљујућа прича о томе како љубав и пријатељство могу заувек да промене живот продата је у преко милион примерака у Јужној Кореји, а адаптирана је и у представу и мјузикл.

Љубитељи романа *Чудо* Р. Х. Паласија, и *Необичан догађај са псом у ноћи* Марка Хадона, волеће ову ексцентричну, резонантну, духовиту и дирљиву причу.

„У свом дебитантском роману филмска редитељка и сценаристкиња Вонпјонг Сон нежно истражује адолесценцију – универзално искуство овде се компликује необичним околностима. Једна од оних књига које вешто прелазе границу између књижевности за младе и одрасле; одише таквом нежношћу да ће се читаоци свих узраста препознати, саосећати с потешкоћама ликова и славити њихов тријумф.”

Салон

„Интензивно и дирљиво... изванредна књига, која заслужује широку читалачку публику.”

Wall Street Journal

8. Бруно Клавије: **ДЕЦА КОЈА ЖЕЛЕ ДА ИЗЛЕЧЕ СВОЈЕ РОДИТЕЉЕ** / Београд: Федон, 2023.

Преузето са сајта.

<https://delfi.rs/knjige/187385-deca-koja-zele-da-izlece-svoje-roditelje-knjiga-delfi-knjizare.html>

„Како су моји родитељи? Деца непрестано у себи постављају то питање. Иза њихове привидне равнодушности оцртава се стална будност, неизбрисива брига за другог. Без елементарних ослонаца, њихов живот би могао постати тежак, чак и угрожен. Кад је све у реду, основна сигурност им омогућује да воде срећан живот. Када није тако, кад је окружење крхко и нестабилно, деца, уместо да се баве собом, троше време на покушаје да спасу свој животни ослонац: да по сваку цену одрже у добром стању своје родитеље или усвојитеље, или неке друге чланове породице који брину о њима. То је апсолутни приоритет. Они губе енергију и здравље у жељи да излече те неопходне Друге.

Шта је дубоки извор тог понашања? Зашто деца подносе тако много тајновитих, скривених патњи свог окружења? Суштинска мотивација је љубав.

Безусловна, огромна љубав детета према родитељима, према свима онима који се њим баве, добро или лоше, који им посвећују велику пажњу или их занемарују, који су према њима нежни или их злостављају. Без обзира на све, шта год се догађало, деца их воле и желе да их излече.”

9. Гвендолин Рајли: **МОЈЕ АВЕТИ** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.

Преузето са сајта:

<https://geopoetika.com/o-knjizi/1839/moje-aveti>

У какву причу одраслих упадамо својим рођењем, како се у њој сналазимо док одрастамо, успевамо ли икада да из ње изађемо или је ипак само настављамо – нека су од питања која отвара бриљантна књига *Моје авети*. Даровита Гвендолин Рајли немилосрдно гради неодољиве ликове, везује их чврсто за свакодневицу и уплиће у мрежу друштвених односа. Духовити, кратки, прекинути дијалози нуде најтеже одговоре. Ћерка пред остарелу мајку на површину извлачи најмрачније тајне из детињства. Истовремено, „с немом упорношћу мачке која је остала закључана напољу”, мајка жели да се врати у ћеркин живот и ступи у њен тек изграђени дом. Да ли ће јој дозволити да пређе праг? Или је свакако одувек била ту, унутра...

Мића Вујичић

„Озбиљан, вешто написан и добар роман... Нема затезања нити запињања кад су нити између две душе толико замршене и искрзане. Једина нада је да се из тога направи елегантно уметничко дело, а Гвендолин Рајли је то учинила савршено.”

The Times

„*Моје авети* је најдуховитија и најтуробнија књига коју сам прочитао након дуго времена. Такође је и најдирљивија, што је можда неочекивано будући да покушава да дочара страшну комедију изразито британске врсте огорчености – оне која црпи изопачено задовољство из разочарања и пропасти. Гвендолин Рајли има неизмеран дар да оживи ликове и неизмерно умеће да препозна кључне тренутке, речи или гестове.”

Крис Пауер

10. Милан Кундера: **СМЕШНЕ ЛЈУБАВИ** / Београд: Граматик, 2023.

Преузето са сајта:

https://www.laguna.rs/n6162_knjiga_smesne_ljubavi_laguna.html

У седам кратких прича Милан Кундера уклања из љубави и секса озбиљност, у коју су обично прерушени. Ситуације се развијају из неспоразума или из умећа обмане и претварања, на којима се заснива еротска игра. Али обмана, која почиње као шала, касније открива да самообмана управља сваким аспектом живота. Тако се у игри ауто-стопа двоје љубавника претварају да се не познају и постепено схватају да су заиста једно другом странци. Тако један учитељ у чешком градићу глуми побожност да би завео побожну девојку, а затим је одбаци и чезне за Богом. А у једној причи веома вешт обмањивач непрестано се шали с људима, али они су толико лаковерни да губи контролу над ситуацијом.

Кундерине љубавне приче нису само забавне, оне истовремено откривају често бруталне и поражавајуће истине љубавног искуства.

„Лагано, уврнуто и мудро.”

Time

„Милан Кундера нам пружа посебан спој саосећајности и цинизма, ироније и благости, који је без премца у савременој књижевности.”

Chicago Sun-Times

„Интелектуални тешкаш и истински књижевни виртуоз.”

Cleveland Plain Dealer

6

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ
УПРАВЕ ЗА ДЕЦЕМБАР 2024. ГОДИНЕ**

1. **НОРВЕШКА ШУМА**
Харуки Мураками
Београд: Геопоетика, 2007.
2. **ЛОВАЦ НА ЗМАЈЕВЕ**
Халед Хосеини
Београд: Лагуна, 2008.
3. **КОВАЧИ ЛАЖНОГ НОВЦА**
Андре Жид
Београд: Просвета, 1996.
4. **ДРЖИ СЕ**
Харлан Кобен
Београд: Лагуна, 2014.
5. **ЛАТИНСКИ ГЛОСАР**
Јанковић Владета
Београд: Лагуна, 2021.
6. **СТРУЧЊАК ЗА ЉУБОМОРУ И ДРУГЕ ПРИЧЕ**
Ју Несбе
Београд: Лагуна, 2021.
7. **БРАНА НА АТЛАНТИКУ**
Фредерик Бегбеде
Београд: ВООКА, 2023.
8. **ЈЕДНА ИСТОРИЈА ПРИМОРСКИХ СРБА**
Антун Фарчић
Београд: Информатика; Институт за новију историју Србије, 2022.
9. **VIA PULA**
Драган Великић
Београд: Лагуна, 2023.
10. **МИЛЕВА АЈНШТАЈН**
Славенка Дракулић
Београд: Лагуна, 2023.

Редакција

Технички уредници: Јелена Васиљевић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Јелена Катана, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података

Сарадници: Смиљана Павков, документалиста система базе података
Иван Комаров, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података
Лепосава Милановић, документалиста за израду документационог
фонда
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Радмила Тубин Михајловић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Оливера Кнежевић, организатор пријема и евиденције захтева
корисника
Дејан Станојловић, оператер припреме података

Лектура: Јелена Васиљевић
Коректура: Јелена Катана, Иван Комаров

Компјутерска обрада: Одељење за информационо-документационе и библиотечке
послове

Техничка подршка: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22–26